

Tilsynserklæring for skoleåret 2020/2021 for Højbo Friskole:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 301008	Skolens navn: Højbo Friskole
----------------------	---------------------------------

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Simon Møller Petersen

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
07-10-2020	3	Musik	Praktiske/musiske fag	Simon Møller Petersen
07-10-2020	2	Matematik	Naturfag	Simon Møller Petersen
07-10-2020	1	Matematik	Naturfag	Simon Møller Petersen
07-10-2020	8	Musik	Praktiske/musiske fag	Simon Møller Petersen
13-04-2021	8	Tysk virtuelt	Humanistiske fag	Simon Møller Petersen
13-04-2021	9	Engelsk virtuelt	Humanistiske fag	Simon Møller Petersen

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Skoleåret 2020/2021 har i høj grad været præget af, at corona har sat dagsordenen for skolens virke.

Det gælder også for rammerne omkring tilsynsopgaven, som har ændret sig en del i løbet af året.

Oprindeligt havde jeg aftalt tre besøg på skolen, men jeg endte med at måtte nøjes med to besøg - et fysisk i efteråret og et virtuelt i foråret.

Selvom jeg havde ønsket mig flere besøg, har jeg fået et fint indtryk af skolen, og sammen med flere samtaler med skolens ledelse i løbet af året, giver besøgene mig tilstrækkelig viden til at udarbejde en erklæring jeg kan stå inde for.

Her er en kort beskrivelse af de lektioner jeg har deltaget i:

Musik 3.kl.

Eleverne er nysgerrige og spørgende overfor mig "hvem er du og hvad skal du" og de virker til at nyde at have besøg.

Sko af, alle ind i ro, tager selv skamler og sætter sig i rundkreds efter anmodning fra læreren. Det virker til at være en rutine de kender.

Lektionen indledes med en fællessang hvor læreren spiller klaver. Eleverne kender sangen og synger fint med.

Herefter en rytmeleg hvor eleverne kommer op af sæderne og rundt imellem hinanden imens der klappes rytmer.

Derefter findes kongasser frem til alle elever og der øves en fælles rytme.

Resten af lektionen skal bruges til at øve et fælles samspilnummer med ukulele, kongas, klaver og bas. Elever finder selv instrumenter frem og kobler bas og musikanlæg til (det giver knas, og læreren hjælper).

Tydelig og rolig styring af læreren igennem lektionen. Det betyder, at de rent faktisk når utroligt meget på de 45 minutter.

Samler op undervejs og ændrer dagsordenen til sidst, da hun ser at de ikke kan nå det planlagte program.

En enkelt elev er urolig. Læreren er rolig og rammesættende og forsøger at få eleven med ved at differentiere det som er svært. Da det ikke lykkes og eleven forstyrrer de andre, beder hun eleven om at sætte sig på en skammel bag hende. Det giver ro og klassen kan fortsætte med at spille kongas.

Eleven kommer med igen til samspillet.

Undervisningen foregår i et lækkert musiklokale med lys og rigtig god plads.

Alle elever hjælper med oprydningen efter lektionen.

Matematik 2.kl.

Eleverne er nysgerrige og spørgende overfor mig "hvem er du og hvad skal du" og de virker til at nyde at have besøg.

Læreren fortæller, at klassen har haft et lidt turbulent forløb med mange skift af matematiklærere i deres første år. Han overtog klassen for 1,5 md siden og har fokus på fundamentalt tallære for at sikre at få alle med på det basale.

Lektionen starter lidt forsinket, da en del elever kommer for sent. Læreren venter med at starte undervisningen til alle elever er i klassen.

1. Der skabes hurtigt ro og der udleveres et ark med + opgaver til alle. Opgaven er at nå så mange stykker

på 10 min som muligt ved hjælp af taltavlen. Eleverne er tydeligt fortrolige med taltavlerne og bruger dem aktivt.

2. Ny opgave starter med en tavlegennemgang af positionssystemet. Herefter deles elever op 2 og 2 og spiller talspil med terning. De udstyres med papir med fire felter til hver elev og slår med terningen. De placerer valgfrit det tal de slår i et felt, og den elev med det største tal når de har slået hver 4 gange vinder. Mange elever kan læse de firecifrede tal efterfølgende.

Eleverne spiller sammen i god stemning og tonen er rigtig god. Ingen dårlige tabere.

Undervisningen foregår i et dejligt lyst lokale og eleverne sidder i hesteskopstilling.

Undervisningen er præget af godt engagement og godt samarbejde blandt eleverne.

Øvelser og opgaver er valgte i forhold til at understøtte arbejdet med den fundamentale tallære.

1.kl. Matematik

Beskrivelse af lektionen

Matematiktimen er afløst af "høstemne" og eleverne er opdelt i 2 grupper: En i klasselokalet og en i SFO lokalerne. Der er tre voksne.

I klasselokalet er der rolig musik og hyggelig stemning. Eleverne sidder i rundkreds på gulvet og laver fingerstrikk og sludrer med den voksne.

I SFO lokalerne laves der kastanjeedderkopper. Eleverne sidder omkring et stort bord og lærerne går rundt og hjælper. Tonen er konsekvent anerkendende fra lærerne.

Klassen samles til fællesspisning og historiefortælling om "Prop og Bertha".

Der startes med en fællessang og herefter fortæller læreren to historier om Prop og Bertha. Historierne fortælles indlevende med brug af stemmer og helt uden brug af manuskript.

Eleverne er meget optagede af fortællingerne og flere glemmer nærmest at spise indtil læreren minder dem om det.

Undervisningen foregår i et stort, lyst og indbydende klasselokale indrettet med billeder, reoler, guitar, klaver, bogstavtavler m.v

Der er indført en særlig model for klasserumsstyring i klassen: Alle elevernes navne står på tavlen, og læreren fortæller at der noteres en strek hver gang en elev er for urolig. Jo færre streger jo mindre urolig. Den elev som vurderes at have overholdt "stillereglerne" bedst får lov til at være opråber til fredagens bankospil.

Modellen er indført på et tidspunkt hvor der var meget uro i klassen, og den her tydelige ekstra opmærksomhed på uro har givet meget mere ro i klassen.

8.kl. Musik

Eleverne er nysgerrige og spørgende overfor mig.

Lektionen starter med at eleverne bænkes i en halv rundkreds. Læreren lægger en guitar foran klassen hvor der er små sedler på gribebrættet.

De skal introduceres til et nyt emne om rockmusik.

Læreren fortæller hvad forløbet går ud på. Det handler om at få viden om rockens kulturhistorie ved at arbejde med rockmusik og ungdomskultur i forskellige årtier. Senere i forløbet skal der spilles rock.

Genren "rock" defineres ikke fra start. Eleverne undersøger det selv og kommer med bud på rockmusik fra deres årti til elevoplæggene om et par uger.

Lærernes plan er, at elevernes egne valg af musik skal danne grobund for en fælles genredrøftelse ved elevoplæggene.

Eleverne opdeles i grupper som hver især trækker en papirlap fra guitaren med et årti skrevet på.

De sendes afsted uden yderligere introduktion bortset fra, at de skal "fremlægge" et årti for deres kammerater om et par uger.

De sidste 20 minutter af lektionen arbejder eleverne selvstændigt i grupper med hvert deres årti.

Eleverne er tydeligvis vant til gruppearbejde og der er god stemning omkring gruppedannelserne.

Alle grupper går til opgaven ved at starte med at søge på rockmusik i deres årti, og timen går med at "opdage" hvilke navne der faktisk var store i deres årti – og at nogle navne (fx Rolling Stones) har været store igennem mange årtier.

Eleverne sendes afsted på gruppearbejdet med besked om, at der er fælles opsamling ved afslutningen af lektionen.

Læreren fortæller, at deres fokus er skiftet til også at behandle musik mere teoretisk og med andre vinkler end det praktiske samspil. Ændringen er især opstået efter at musik blev valgt som skolens praktisk-musiske prøvefag for 8.kl.

Undervisningen foregår i skolens lækre musiklokale og der er to lærere på. Begge dele skaber optimale betingelser for musikundervisningen.

Eleverne arbejder undersøgende og selvstændigt og de ved hvad opgaven går ud på.

Læreren stoler på at eleverne arbejder selvstændigt og eleverne honorerer tilliden.

8.kl. Tysk, virtuel undervisning

Lektionen foregår virtuelt. Klassen har været online siden kl.08.30. Jeg går med i undervisningen kl.09.15.

Der er tysk grammatik på programmet (ledsætninger), og læreren er i gang med et kort oplæg.

Oplægget er meget fint og enkelt opbygget med eksempler på omvendt ordstilling på både tysk og dansk.

Ind imellem stiller læreren spørgsmål åbent ud, og eleverne byder selv ind uden håndsoprækning.

Efter gennemgangen bliver eleverne sendt i grupper hvor de arbejder selvstændigt med en opgave.

”Grundbogen” i timen er Gyldendals fagportal (i min samtale med læreren efter timen taler vi om hvor vigtige fagportalerne har været som redskaber i den virtuelle sprogundervisning), og opgaven ligger enkelt beskrevet her. De skal konstruere en ledsætning på tysk med omvendt ordstilling.

Jeg går med i en gruppe på to elever, hvor eleverne selvstændigt går i gang med at løse opgaven med det samme.

Imens eleverne arbejder selvstændigt, har de mulighed for at bede læreren om hjælp ved at markere. Herefter logger læreren ind på deres ”møde”. Det benytter eleverne i klassen sig flittigt af.

Efter det selvstændige arbejde samles alle eleverne igen til en fælles opsamling.

Det er ikke alle elever som når at læse deres sætninger op, så læreren udvælger dem ”tilfældigt”. I min samtale med læreren efterfølgende finder jeg dog ud af, at det ikke er tilfældigt, da en af de store udfordringer ved onlineformatet er, at få alle elever til orde. Læreren vælger derfor blandt andet elever, som ellers ville have valgt at være stille.

Mange elever har valgt lidt komplicerede sætninger, men de løser dem overordnet rigtig godt med flot konstruerede sætninger.

Det virker generelt som om, at eleverne har den forstået princippet om den omvendte ordstilling.

Timen er bygget op med fælles instruktion, selvstændigt gruppearbejde og fælles opsamling.

Eleverne er tydeligt vant til at blive inddraget og arbejde selvstændigt. En form de klarer godt.

Læreren minder dem undervejs om at tage noter (det har de aftalt på forhånd og er en del af den kultur læreren gerne vil fremme i klassen).

Efter instruktionen fra læreren beder hun eleverne forklare hvad de skal – inddragende og ansvarstagende.

Dette er også fint illustreret ved at læreren spørger dem om de selv vil give et bud på at rette sætningerne fremfor ”bare” at gøre det for dem.

Eleverne er vant til at tage ansvar – da teknikken driller og læreren ikke kan dele et dokument på sin skærm, tilbyder en elev på eget initiativ at gøre det.

Undervisningen er hæmmet af at foregå virtuelt. Teknikken driller lidt undervejs – skærmen fryser, lyden hakker og deltagerne ryger af/på. Generelt fungerer det dog nogenlunde teknisk.

Eleverne har modtaget rigtig meget onlineundervisning i det forgangne skoleår og er tydeligt trætte af formen.

Jeg spørger flere elever hvordan de oplever den virtuelle undervisning, og generelt er de trætte af det – selvom det ”er blevet hverdag nu” som en siger. De savner at være sammen fysisk ”ellers sidder man jo bare her” som en

anden siger. Jeg bemærker dog, at langt de fleste elever har deres kamera tændt under timen, så der er kontakt til alle.

Den fysiske kontakt imellem lærer/elev og elev/elev mangler også for lærerens vedkommende: "Det er svært at vide hvad I mener når jeg ikke kan aflæse jer" siger hun på et tidspunkt, hvilket illustrerer en af udfordringerne ved den virtuelle undervisning.

Den virtuelle form betyder, at det primært er den samme håndfuld elever som byder ind.

Læreren forsøger at involvere flere elever under den fælles opsamling ved at udpege dem som skal tage ordet.

9.kl. Engelsk, virtuel undervisning

Jeg deltager kun i de første 20 minutter af timen.

Eleverne møder stort set alle til tiden.

Indholdet i dagens time præsenteres for eleverne. Det handler om at drøfte underemner til afgangsprøverne som nærmer sig.

Læreren præsenterer eleverne for rammen som er "Youth culture", og eleverne sendes derefter i grupper for at brainstorme over ideer.

Instruktionen foregår på engelsk, og læreren er opmærksom på at oversætte svære ord som fx "curriculum".

Den gruppe jeg er med i tager selvstændigt fat på at brainstorme, men de er generelt meget stille. På et tidspunkt stikker læreren, på eget initiativ, hovedet ind forbi gruppen og spørger om alt fungerer og om de er på sporet.

Eleverne ved godt hvad der skal foregå og er fortrolige med formen med selvstændigt arbejde.

I forhold til det virtuelle format, er det samme oplevelse som beskrevet under 8.kl. tysk.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

Indenfor denne fagkreds deltog jeg i tysk- og engelskundervisningen i 2 udskolingsklasser - min uddybning er beskrevet i rapportens indledning.

Undervisningen foregik virtuelt.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Indenfor denne fagkreds deltog jeg i matematikundervisningen i to indskolingsklasser - min uddybning er beskrevet i rapportens indledning.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

Indenfor denne fagkredse fik jeg lejlighed til at deltage i musikundervisningen i to forskellige klasser - beskrevet i rapportens indledning.

Efter min vurdering ligger skolen på dette område klart over hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, og det er tydeligt, at området prioriteres højt.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

10. Fører skolen til prøve i historie?

Ja

10.3 Uddybning

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

Fra mit besøg i undervisningen er det min vurdering, at skolens samlede undervisningstilbud står mål med folkeskolen. Dette underbygges af de samlede prøvekarakterer for skolen.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

Af skolens værdigrundlag fremgår det blandt andet, at

...."Eleverne skal opleve, at skolen giver rum for deres individualitet, og at deres kvaliteter og forhåndsviden bliver værdsat. På trods af, at de har forskellige forudsætninger for at lære og for at udvikle sig, skal de have lige muligheder for at styrke deres selvværdsfølelse".

Dette formål udtrykker et ønske om at udstyre eleverne med en tro på deres eget "værd" og på, at det de ved og mener, har gyldighed og værdi.

Det elementer er grundlæggende i et samfund med frihed og folkestyre, og i undervisningens opbygning og lærernes tilgang til eleverne, er det tydeligt at eleverne bliver både hørt, anerkendt, og tildeles et selvstændigt ansvar.

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

Den demokratiske dannelse handler i høj grad om, at kunne samarbejde med andre, at kunne lytte og reflektere over de input man får, og at man selv har et ansvar og tør ytre sin mening i tiltro til at den bliver hørt og respekteret. Man skal tro på at man har en "stemme" og kan flytte på tingene indenfor rammerne af fællesskabet.

De elementer skinner meget tydeligt igennem såvel værdigrundlaget, som i den praksis jeg oplever i undervisningen på skolen, hvor eleverne inddrages, lyttes til og får ansvar.

Den tydelige klasserumsledelse jeg oplever flere steder, er i øvrigt også et godt vidnesbyrd om fokus på elevernes demokratiske dannelse.

Det enkelte menneskes frihed bør ikke realiseres på bekostning af andre, men i samspil og forhandling med dem. Det er derfor også vigtigt at lærerne sikrer gode, trygge og tydelige rammer for elevernes daglige "træning" i deres demokratiske færdigheder.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Nej

15.1 Uddybning

Ikke som en fast praksis, men af af pædagogiske overvejseler opdeles eleverne ind imellem på forskellig vis - herunder i køn.

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

På grund af corona har der ikke været dannet elevråd i år.
I normale skoleår er der elevråd fra 4.kl til 9.kl. Elevrådet mødes en gang om måneden.
Punkter for elevrådet kunne være, klima, oprydning af skrald på legepladsen, indretning af legepladsen, planlægning af fælles aktiviteter for alle elever, indslag til morgensang m.v.

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

Der findes ikke en nedskrevet procedure, men skolens ledelse gør løbende personalet opmærksomme på den skærpede underretningspligt.

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

21.1 Angiv den samlede størrelse af alle donationer i kr. eksklusive moms.

1000,00 kr.

22. Tilsynets sammenfatning

Det er mit første år som tilsynsførende på Højbo Friskole og det har været en rigtig god oplevelse.

Skolen fremstår velholdt og velorganiseret, og der er en meget imødekomende ånd hos både personale og elever.

Jeg oplever at undervisningen er gennemtænkt med et øje for at få alle med, og med fokus på inddragelse af eleverne.

Alle de lærere jeg besøger ved hvad de vil med de specifikke lektioner jeg deltager i, og der ligger tydelige overvejelser bag de pædagogiske og didaktiske valg der er truffet - herunder organiseringen af undervisningen.

Der er en god tone imellem elever og lærere, og eleverne virker trygge og motiverede.

Som på alle andre skoler i landet, har skoleåret på Højbo Friskole været tydeligt påvirket af corona. Navnlige de praktisk-musiske fag, som skolen vægter højt, har haft svære betingelser.

Skolen har forsøgt at tilpasse undervisningen i disse fag, og de har på imponerende vis gennemført fagene hele året trods de svære vilkår.

På grund af virtuel undervisning og restriktioner omkring afstandskrav, samspil og sang har det selvfølgelig slet ikke været muligt at kunne udfolde det sædvanlige potentiale i et fag som fx. musik, der eller fylder meget på skolen. Heldigvis nåede jeg at opleve lidt af ånden i musik ved mit fysiske besøg på skolen i efteråret, og det var meget tydeligt et fag med høj prioritet, hvor skolen er dygtig til at arbejde med det kæmpepotentiale der ligger i faget i form af kreativitet, glæde og fællesskab.

Jeg glæder mig til at besøge endnu flere af såvel de boglige som de praktiske- og æstetiske fag i det kommende skoleår. Og så glæder jeg mig til at opleve skolen i et år, hvor corona forhåbentligt ikke i så høj grad sætter dagsordenen - det kan kun blive en god oplevelse.

Højbo Friskole fremstår samlet som en overordentligt veldrevet skole, med dygtige lærere, glade, nysgerrige og imødekommende elever og en meget kompetent og erfaren ledelse.

Trods et coronaår skinner det tydeligt igennem, at skolen "...kan skabe skoleglæde", "...tør tro på vores elever" og "...vil de kreative fag" - som det fremgår af forsiden på hjemmesiden.

Tingene går fint hånd i hånd, og vægtningen imellem de bogligt orienterede fag, de praktiske- og æstetiske fag og elevernes personlige udvikling er, efter min vurdering, på plads.

Med udgangen af dette skoleår går skolens mangeårige leder på pension.

Hun er en stor kapacitet som med visioner, menneskelighed, handlekraft og overblik, har spillet en stor rolle i at bringe skolen det gode sted hen hvor den er idag. Det gælder både i form af indholdet og "ånden" på skolen, som i min optik i høj grad står mål med såvel de lovgivningsmæssige krav, som med skolens udtrykte værdier.

Og så gælder det ikke mindst også de velholdte og flotte fysiske rammer om skolen, hvor der helt tydeligt er lagt meget energi og arbejde.

Det er store sko for en kommende skoleleder at udfylde, men jeg er sikker på, at Højbo Friskole, med alt det gode den så tydeligt repræsenterer, kommer til at finde præcis den rette til at gøre det.